

V proračunskem odseku so zadnji petek dne 3. aprila prišle v razpravo srednje šole. Državni poslanec dr. Korošec je zahteval, naj se na gimnazijah, katere obiskujejo Slovenci, dela zrelostni izpit tudi iz slovenščine. Potem pa je v toplih besedah naslikal potrebo, da se nemško-slovenski gimnazijski razredi razširijo v višjo gimnazijo. Slovenci potrebujejo svojega zavoda za izobrazbo in omiko. Kakor spodnja gimnazija ni poslovenila Celja, tako se tudi ni treba bati, da bi ga višja. Nemci se torej naj ne upirajo slovenski zahtevi po višji gimnaziji. Nemci tokrat niso več zahtevali, da se morajo slovensko-nemški gimnazijski razredi preseliti iz Celja. Uspeh je torej ta, da so se Nemci vsaj z nižjo gimnazijo spoprijaznili.

Tirolski krščansko-socialni poslanec Schrafl je vložil v zbornici nujni predlog, naj se začne razpravljati o poročilu vinorejskega odseka glede podpor vinorejcem, ki so trpeli vsled uime. Poslanci Slovenskega kluba so se že vpisali, da bodo pri tem predlogu povzeli besedo za slovenske vinogradnike.

Izvrševalni svet zveze kmečkih poslancev je zboroval v petek dne 3. aprila pod predsedstvom poslanca Povšeta. V razpravi je bilo vprašanje o zavarovanju za starost in onemoglost. Vlada namreč pripravlja tak zakon, ki pa bi se oziral le na delavce v ožjem pomenu besede. Kakor čujemo, bi vlada za vsakega zavarovanca prispevala na leto 90 kron. Te državne podpore pa ne bi bili deležni mali kmečki posestniki in obrtniki. Kmečki poslanci brez izjeme zagovarjajo zavarovanje tovarniških in poljskih delavcev, vendar bi ne mogli glasovati za državni prispevek, ako bi bili izključeni mali kmetje in rokodelci. Posvetovanja se je udeležil tudi poljedelski minister dr. Ebenhoch, ki je kot poslanec iste misli, kot minister pa opozarja na velike tehnične težave, ko bi bili kmetje in obrtniki skupaj zavarovani za starost in onemoglost. Sklenili so resolucijo, da naj vlada z zakonom za delavsko zavarovanje ob enem predloži tudi načrt zakona za starostno zavarovanje kmečkih posestnikov in obrtnikov. Ta resolucija bode predložena shodu agrarne zveze prihodnji četrtak. Izvoljen je bil tudi poseben odbor osmerih članov, v katerem je tudi poslanec Povše, ki bode označeno zahtevo zagovarjal v ministrstvu za notranje posle.

Zaradi postopanja ljutomerskega glavarja sta interpelirala dne 7. aprila poslanca dr. Korošec, Roškar in tovariši. Glavar je pokazal zopet svojo ljubezen do Slovencev v svojem okraju s tem, da je prepovedal bralnim društvom predavati o Slovenski krščansko-socialni zvezi, ker je v njegovi glavi ta organizacija naenkrat postala politična, in ker je kaznoval županstvo na Stari cesti, ki ni hotelo izpolniti neke naloge, katera mu niti ne pristojata. Interpelacija zahteva, da se glavarja pouči, naj ne draži ljudstva s takim ravnanjem.

Politični ogled.

— **Državna podpora za vinogradništvo.** Vinogradniški odsek državnega zbora na Dunaju je imel dne 31. marca t. l. celodnevno sejo, v kateri se je razpravljalo in sklepalo o mnogih predlogih, katere so stavili razni poslanci v svrhu pospeševanja vinogradništva v Avstriji. Seje se je udeležil tudi poljedelski minister dr. Ebenhoch. Več članov odseka je ostro grajalo, da se je v proračunu za leto 1908 tako malo mislilo na pospeševanje in podporo vinogradništva. Minister dr. Ebenhoch je priznal upravičenost želja vinogradniških krogov in je izjavil, da je zahteval od finančnega ministra, naj se v ta namen upostavi v proračun mnogo višja vsota, toda on ne ve, če bo za letošni finančni ministru že to mogoče; vsekakor pa bo zahteval za bodoče leto izdatnih svot. Po dolgem razpravljanju so se konečno sprejele med drugimi tudi naslednje resolucije: Vis. c. kr. vlada se pozivlja, naj v slučaju, ako ne bi za leto 1908 ustavljeni kredit za brezobrestna posojila za prenovljenje po trtni uši uničenih vinogradov zadostoval, iz preostankov proračuna da svote na razpolago, da se zamore vinogradnikom, ki so po trtni uši prizadeti, pripoznati podpore v smislu postav z dne 28. marca 1892, drž. zak. št. 61, in 4. aprila 1902, drž. zak. št. 136, in dalje da vlada podaljša povračilo obrokov brezobrestnih posojil, ki zapadejo dne 1. januarja 1908, v posameznih uvaževanja vrednih slučajih do 1. jan. 1910, to je torej za dve leti. Minister je tem željam obljubil svojo podporo. Odsek je dalje zahteval, da se čimprej nastavi kletarske nadzornike, da se njih število pomnoži in njih plača iz naravnih vzrokov zboljša. Sedaj določeno število nikakor ne more zadostovati. Neumevno je, kako naj bosta na Stajerskem, Koroškem in Kranjskem dva nadzornika, za vso Dalmatinsko celo en sam nadzornik, in za Nižje-Avstrijsko dva nadzornika kos svoji težavni nalogi. Ako se hoče dobiti vestnih in veščih moči za ta kočljivi posel, mora se jih v zadostnem številu nastaviti in zadostno plačati. Nadalje pa je bilo razpravljano o predlogu poslanca dr. Hočevarja in drugov za odpis brezobrestnih posojil, ki jih je dala država vinogradnikom v svrhu prenovljenja po trtni

uši uničenih vinogradov v letih od 1894 do 1896 na podlagi postav od 28. marca 1892 in 4. aprila 1902. Kar se tiče predloga za odpis do leta 1896 danih državnih posojil, je izjavil dvorni svetnik Portele, da je minister proti takemu splošnemu odpisu, in sicer zaradi težav, ker so vsa posojila dana na podlagi ob enem od dežel izdanih listin, dalje, ker bi se protivilo temu tudi drugi po uimah ali drugih neugodnih prizadetih stanovi, in slednjič ker imajo dotični vinogradniki že v tem veliko korist, da imajo dano jim posojilo brez obresti vračati v desetih ali petnajstih obrokih po odštetem posojilu. Pri glasovanju v odseku je bil predlog dr. Hočevarja in drugov z 11 glasovi proti 3 glasom odklonjen ter je s tem žalibože tudi sploh pokopan. Za naše vinogradnike pa je važna le ona začetkoma navedena resolucija, glasom katere se bo v posameznih slučajih podaljšalo povračilo obrokov od 1. januarja 1908 do 1. januarja 1910, in le-te se naj naši vinogradniki poslužijo.

— **Nov veterinar (živinozdravniški) zakon** predloži vlada po Veliki noči državnemu zboru vsled dreganja kmečkih poslancev. V novi postavi se bodo izpolnile stare želje kmetov.

— **Stajerski deželni zbor** bo najbrž sklican velikonočni teden h kratkemu zasedanju, da odobri proračunski provizorij.

— **Za žensko strokovno izobrazbo.** V proračunski razpravi dne 21. marca je naučni minister dr. Marchet naglašal, da je ženska strokovna izobrazba v zadnjih letih jako napredovala. Povdarjal je nadalje, da hoče v bodoče povsod pospeševati žensko strokovno izobrazbo. Ker ni za sedaj dovolj sredstev, da bi se ustanovili povsod posebni zavodi za izobraževanje deklet v raznih poklicih, naj se odpro sedanj, že obstoječi zavodi tudi ženskam. Poizkusi, ki so se storili v tem oziru, so se izvršno omesili ter so imeli najlepše uspehe. Končno je še omenil minister, da se osrednji zavod za žensko obrt lahko na Dunaju takoj oživotvori, čim da obrtna šolska komisija na razpolago obljubljenih šolskih prostora.

— **Rumunska za povzdigo kmetijstva.** Na Rumunskem so sklenili zakon, po katerem dobi vsaka šola za kmetijski pouk 3% ha zemlje. Obdelovali jo bodo pod učiteljevim vodstvom učenci, dohodke pa dobi učitelj za svoj trud.

— **Portugalsko.** Dozdaj je znan izid 107 volitev. Zmagali so večinoma pristaši države; pristaši ljudovlade niso dobili dozda niti enega poslanca. Pristaši ljudovlade so raditega strašno razburjeni in prišlo je v Lizboni do krvavega pretepa z vojak, ki so streljali. Veliko oseb je padlo.

Mala politična naznanila.

Dne 3. aprila: Dr. Korošec je predlagal v proračunskem odseku, da se pozivlje vlado, naj slovenske vzporednice na celjski gimnaziji razširi v samostojno slovensko višjo gimnazijo ter začne s šolskim letom 1908-09 s petim gimnazijskim razredom. — V državnem zboru se je med govorom poslanca Daszynskega onesvestil poslanec duhovnik Pastor. Seja se je morala za toliko časa prekiniti, da so mu prihiteli na pomoč poslanci zdravniki. — Železničarji državne in južne železnice v Trstu grozijo s pasivnim odporom, ako vlada ne ugodí njihovim zahtevam do 15. aprila. — V Rimu je namerala 1500 pogrebcev, ki so spremljali truplo nekega delavca, uprizoriti demonstracijo pred avstrijskim poslanstvom. Policija se je postavila v bran, in ker je bila drhal v premoči, ustrelila. Na obeh straneh je več ranjenih, nekaj jih je mrtvih. — Zadnje dni se je na Rusko-Poljskem izvršilo enajst atentatov. Oblasti so izdale dalekosežne odredbe proti teroristom.

Dne 4. aprila: Državna zbornica je razpravljala danes o nujnem predlogu glede zvišanja števila vojaških novincev. Govoril je tudi poslanec Demšar. — Vlada namerava v kratkem predložiti državni zbornici zakon glede živinske kuge. — V Debrečinu na Ogrskem sta bila aretirana dva anarhista. — V Parizu je 50.000 delavcev brez dela. — Predsednik višjega sodišča v Pragi pl. Wessely je nastopil danes svoj dopust, s katerega se ne bo več vrnil na svoje prejšnje mesto.

Dne 5. aprila: Srbska skupščina je sklenila včeraj, da pride v prihodnji seji na vrsto trgovinska pogodba z Avstro-Ogrsko. — Italijanska zbornica je sprejela včeraj proračun vojne mornarice ter se je odgodila. — Angleški ministrski predsednik Campbell-Bannerman je odstopil. — Poljaki so priredili v Berlinu velik političen skod, na katerem so obsojali protipoljsko postopanje pruske vlade.

Dne 6. aprila: Poslanec grof Sternberg je pozval poslana Bergmanna radi sobotnega govora na dvoboju. — Češki poslanec dr. Kramar namerava odložiti svoj državnozbornski mandat zaradi hudih napadov na njegovo politiko. — Pri včerajšnjem zborovanju je sklenila Zveza slovenskih odvetnikov v Ljubljani resolucijo, da naj vsi odvetniki in notarji v vseh stopnjah le slovenske vloge vlagajo.

Dne 7. aprila: Ustavna stranka gosposke zbornice je imela danes sejo, pri kateri se je razpravljalo o ustanovitvi državnega zdravstvenega urada. — Poslanec dr. Korošec in tovariši so vložili pri današnji seji državnega zbora interpelacijo radi uradnega poslovanja ljutomerskega okrajnega

glavarja. — Dvoboju med Sternbergom in Bergmannom se ne bo vršil, ker baje grof Sternberg ne more dati zadoščenja. — Cesar je določil, da se dosežanje avstrijsko zastopstvo na Cetinju poviša v poslaništvo. — Japonske čete so usmrtille 45 korejskih ribičev pod pretvezo, da hočejo zadušiti korejski upor.

Razne novice.

Somišljeniki, somišljenice!

Zahtevajte v vseh prodajalnah in tobakarnah vžigalice „Slovenske krščanske socialne zveze“. V korist obmejnim Slovincem!

* **Iz davčne službe.** Začasni davčni asistentje so postali, dosednji praktikantje H. Linhart, Albin Podlesnik in August Makoter.

* **Iz poštne službe.** Absolvirani realca K. Valjavec je imenovan za poštne praktikanta v Ljubnem na Gornjem Stajerskem.

* **Iz šole.** Nadučitelj na Ptujski gori Domijan Serajnik je stopil v pokoj. (Zopet nastavljen) je začasno upokojena učiteljica Leticija Kobale v Hrastniku. Začasni učitelj Karol Pinterič pri Sv. Miklavžu pri Ormožu je imenovan za stalnega učitelja. V Škalskih Cirkovcah pri Velenju se ustanovi nova enorazrednica. — G. Josip Peitler je imenovan učiteljem-voditeljem šole na Muti.

* **V upravni odbor dolenskih železnic** je deželni odbor mesto odstopivšega cesarskega svetnika Murnika poklical kranjskega deželnega glavarja Franca Šukljeta.

* **Izpremembe pri avstrijskem Lloyd.** Predsednik upravnega sveta avstrijskega Lloyda Ernst vitez Becher gre v pokoj. Tudi generalni ravnatelj Albert Frankfurter se umakne, ker ne more izpolniti obljub, ki jih je delal pred nastopom službe. Na temelju pogodbe sprejme ob odstopu 500.000 kron odpravnine, njegova soproga pa dobi 15.000 kron pokojnine.

* **Iz Marijinega Celja** se nam poroča: V naši romarski cerkvi se že vrše priprave za velikanjske slavnosti, ki se bodo to leto obhajale radi venčanja čudapolne Marijine podobe. Radi teh slavnosti bo prišlo tudi letos veliko romarjev iz vseh krajev. Nekaj procesij se je že oglasilo.

* **S. K. S. Z. za Stajersko** priporoča svojim članicam, naj letos prireajo jubilejne slovesnosti. Okrajni odbori naj dajejo inicijativo in bodrilo.

* **S. K. S. Z. za Stajersko.** V odborovi seji dne 2. aprila je podpredsednik dr. Hohnjec najprej poročal o socialnem kurzu odnosno podučnem shodu v Trbovljah in o njegovih uspehih, katere smo že zabeležili ali jih bo beležila bodočnost. Odbor opozarja na vžigalice, ki jih je založila ter jih prodaja „Slovenska krščansko-socialna zveza“ v Ljubljani, in poziva društvene člane in vse somišljenike, naj pridno agitirajo za te vžigalice, naj jim predvsem povsod oskrbijo prodajalce, potem tudi odjemalcev ne bo manjkalo. „Korist obmejnim Slovincem“, ki se kot naslov blesti na škatlicah, je najboljši pripomoček in hkrati najtemeljitejši odgovor nasprotnikom in klevetnikom. Odbor priporoča društvom in posameznikom, da naročajo in podpirajo mladinski list „Mladost“, ki je z začetkom aprila začel izhajati v Ljubljani. Da ne odreni naše mladinsko gibanje, temveč ostane vedno živo, sveže in krepko, se je izvolil poseben odsek za mladinsko organizacijo, kojega člani so g. župnik Fr. Gomilšek pri Sv. Petru na Med. selu, g. Evald Vračko v Jarenini in g. Ivan Kociper v Mariboru.

* **Gosp. dekana Tomažiča** iz Kozjega so dne 27. marca operirali v Gradcu. Vsled preobitega dela na kliniki je operacija bila skoraj zakasnjena. Okolica čreves je že bila zagnojena in le srečni slučaj je bil, da je bila okolica proti trebušni mreni zalepljena in se ni razvilo smrtno vnetje iste. Sedaj je vsaka nevarnost odstranjena, le ležati še mora gospod dekan najmanj 14 dni, ker se je rana morala pustiti odprta.

* **Vžigalice „V korist obmejnim Slovincem“** so že po vsem Slovenskem našle mnogo odjemalcev, tako da odbor komaj ustreza naročilom. Opozorjamo vse naše somišljenike in somišljenice, da rabijo edino te vžigalice „V korist obmejnim Slovincem“, ter tako pomagajo našim trpečim obmejnim bratom. Vžigalice se pošiljajo samo po železnici, zato naj vsak naročnik natančno zaznamuje zadnjo železniško postajo. Naročilni listki se dobijo tudi pri tajništvu S. K. S. Z. v Mariboru. Somišljeniki in somišljenice, poslužite se edino te vžigalice „V korist obmejnim Slovincem“.

* **Vsprejem v vojaško živinozdravniško visoko šolo na Dunaju.** V šolskem letu 1908-09 se vsprejme 20 aspirantov popolnoma brezplačno. Prosilci morajo imeti maturo iz gimnazije ali realke, ne smejo biti nad 20 let stari, ter se morajo zavezati, da bodo sedem let aktivno služili v armadi.

* **Novi občinski volilni red** za Stajersko je od dne 3. aprila povsod v veljavi. S tem redom se upelja tajna volilna pravica v občinah. Točka 23. namreč določa: Vsak volilec odda ob enem legitimacijsko karto in glasovnico, na kateri so zapisane